

ПАНОРАМА КРИТЕРІЇВ ТА ІНДИКАТОРІВ РОЗВИТКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ СФЕРИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Чернявський Іван Юрійович
кандидат економічних наук,
Національний університет біоресурсів
та природокористування України
ORCID: 0000-0003-0440-9578
Ivan_Cherniavskiy@ukr.net

Метою статті є обґрунтування панорами критеріїв та індикаторів розвитку інтелектуального капіталу підприємств аграрної сфери в умовах цифрової економіки, актуальність якої пояснюється низкою сучасних гострих викликів та непередбачуваністю тенденцій, які впливають на аграрну сферу. Для досягнення мети дослідження було використано загальнонаукові положення та спеціальні методи розпізнання економічних явищ і процесів, а саме: методи дедуції, індукції, наукового абстрагування, узагальнення, експертних оцінок, ранжування та ієрархії. Уточнено, що критерії та індикатори, це інструменти для оцінки, аналізу та управління різними аспектами діяльності підприємства, вони тісно взаємопов'язані між собою, оскільки критерії задають напрямки оцінки, тобто визначають, що саме потрібно оцінювати, а індикатори конкретизують критерії, надаючи вимірні показники для аналізу та прийняття управлінських рішень. З'ясовано, що в умовах цифрової економіки вибір критеріїв та індикаторів розвитку інтелектуального капіталу підприємствами аграрної сфери залежить від низки внутрішніх та зовнішніх чинників. Наголошено, що оцінка розвитку інтелектуального капіталу підприємств аграрної сфери в умовах цифрової економіки є комплексним процесом і має базуватися на різних критеріях та індикаторах, які враховують специфіку галузі, вплив цифрових технологій, внутрішні можливості й обмеження, та зовнішні виклики й тенденції. Опіраючись на пропозиції науковців та власні спостереження, згруповано за 6 модулями основні критерії та індикатори, які варто використовувати для оцінки розвитку інтелектуального капіталу підприємств аграрної сфери в умовах цифрової економіки. Запропонована панорама критеріїв та індикаторів сприятиме комплексній об'єктивній оцінці розвитку інтелектуального капіталу підприємств аграрної сфери, враховуючи вплив цифрової економіки, оскільки дозволяє не лише ідентифікувати поточний стан усіх компонентів інтелектуального капіталу, але й виявити динаміку й тенденції їх розвитку, нереалізовані можливості що є необхідним для забезпечення успішного стратегічного розвитку підприємств аграрної сфери.

Ключові слова: інтелектуальний капітал, підприємства аграрної сфери, цифрова економіка, критерії, індикатори.

DOI: <https://doi.org/10.32782/bsnau.2025.1.7>

Постановка проблеми у загальному вигляді. Актуальність окреслення й обґрунтування панорами критеріїв та індикаторів розвитку інтелектуального капіталу для аграрних підприємств в умовах цифрової економіки пояснюється низкою сучасних гострих викликів та непередбачуваністю тенденцій, які впливають на аграрну сферу. Передусім, умови цифрової економіки вимагають від аграрних підприємств інтеграції у їх діяльність новітніх технологій (інтернет речей (IoT), штучний інтелект (AI), великі дані (Big Data), блокчейн тощо), що принципово змінює традиційні підходи до управління ресурсами, виробництва та логістики, при цьому інтелектуальний капітал стає ключовим фактором успіху, оскільки саме знання, інновації та цифрові компетенції дозволяють підприємствам ефективно використовувати нові технології. У глобальному економічному просторі, аграрні підприємства стикаються з жорсткою конкуренцією, і саме інтелектуальний капітал, стає основним джерелом конкурентних переваг, а адекватно визначені критерії та індикатори дозволяють оцінити рівень розвитку інтелектуального капіталу та визначити напрями його вдосконалення. Крім того, аграрна сфера вважається ресурсомісткою, а інтелектуалізація бізнес-процесів доз-

воляє оптимізувати використання землі, води, енергії та інших ресурсів, і відповідні критерії та індикатори допомагають визначити, наскільки ефективно підприємство використовує свої знання та інновації для оптимізації усіх процесів. Водночас, зміни клімату (посухи, повені, коливання температурного режиму) створюють нові виклики для підприємств аграрної сфери, а інтелектуальний капітал дозволяє розробляти адаптивні стратегії та технології для мінімізації ризиків, і відповідні критерії й індикатори допомагають оцінити готовність підприємства до адаптації до нових умов. І нарешті, підприємства аграрної сфери відіграють ключову роль у забезпеченні сталого розвитку, включаючи екологічну, соціальну та економічну складові, а інтелектуальний капітал дозволяє розробляти та впроваджувати рішення, спрямовані на збереження довкілля та підвищення соціальної відповідальності, і критерії та індикатори допомагають оцінити внесок інтелектуального капіталу у ці процеси. Таким чином, окреслення й обґрунтування панорами критеріїв та індикаторів розвитку інтелектуального капіталу для підприємств аграрної сфери є критично важливим у сучасних умовах цифрової економіки, що дозволить їм ефективно використовувати свої компетенції, інновації

та технології для підвищення конкурентоспроможності, оптимізації ресурсів, забезпечення сталого розвитку та адаптації до нових викликів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій.

У сучасних наукових публікаціях часто розглядаються різноманітні підходи до оцінки інтелектуального капіталу, до вибору критеріїв, індикаторів та показників. Зокрема, цікаві обґрунтовані пропозиції запропоновані такими вітчизняними й зарубіжними ученими, як: Гудзь О., Прядка А. С. [1], Ігнатко М. [2], Ілляшенко С. М., Кожушко О. В., Голишева Є. О., Колодка А. В. [3], О. Левіт, В. Рогов [4], Нагорняк Г.С., Хануфф К.Є. [5], Шостак Л., Садовська М., Матвійчук С. [6], Ali B. J., Anwar G. [7], Baima G., Forliano C., Santoro G., Vrontis D. [8], Stewart T. A. [9]. Означена проблематика набуває все більшої популярності й актуальності за реалій швидких технологічних та ринкових трансформацій, особливо це стосується підприємств аграрної сфери та потребує подальшого поглибленого дослідження.

Формування цілей статті. Метою статті є обґрунтування панорами критеріїв та індикаторів розвитку інтелектуального капіталу підприємств аграрної сфери в умовах цифрової економіки.

Методи дослідження. Для досягнення мети дослідження було використано загальнонаукові положення та спеціальні методи розпізнання економічних явищ і процесів, а саме: методи дедукції, індукції, наукового абстрагування, узагальнення, експертних оцінок, ранжування та ієрархії.

Результати дослідження. «Сучасне агропромислове виробництво зіштовхується із рядом викликів, що пов'язані із змінами ринкових умов, необхідністю застосування інноваційних технологій та зростаючими вимогами споживачів. За даних умов відчувається недостатність традиційних підходів управління для досягнення ефективності та конкурентоздатності» [2]. Для об'єктивної діагностики розвитку інтелектуального капіталу підприємств аграрної сфери в умовах цифрової економіки необхідно окреслити панораму відповідних критеріїв та індикаторів, а «цифрова трансформація не лише змінює внутрішні процеси, а й переосмислює всю логіку ведення бізнесу, взаємодію з клієнтами та підхід до створення цінності» [6].

Загалом, у наукових колах вважають, що критерії та індикатори, це інструменти для оцінки, аналізу та управління різними аспектами діяльності підприємства, зокрема й у контексті розвитку інтелектуального капіталу у сфері аграрного бізнесу в умовах цифрової економіки. Критерії трактують, як певні стандарти або принципи, на основі яких оцінюється стан чи якість якогось об'єкта чи процесу, вони визначають, що саме потрібно оцінювати, і задають напрямок для аналізу. Критерії, фактично, задають загальні контури для оцінки, але самі по собі вони не є вимірними. Для цього використовуються індикатори. Індикатори це конкретні, вимірні показники, які дозволяють оцінити стан або динаміку певного критерію. Вони є кількісними або якісними мірами, що відображають рівень досягнення цілей. Індикатори дозволяють отримати конкретні дані, які можна аналізувати та порів-

нювати. Водночас, акцентуємо, що критерії та індикатори тісно взаємопов'язані між собою, оскільки критерії задають напрямок оцінки, тобто визначають, що саме потрібно оцінювати, а індикатори конкретизують критерії, надаючи вимірні показники для аналізу та прийняття управлінських рішень. Тобто, критерії є більш загальними, а індикатори – більш конкретними, а разом вони формують панораму оцінки, яка дозволяє: визначити поточний стан процесів дослідження, виявляти слабкі місця та можливості для розвитку, контролювати ефективність заходів. Таким чином, панораму критеріїв та індикаторів слід вважати ключовою складовою розвитку інтелектуального капіталу, оскільки вона допоможе підприємствам аграрної сфери адаптуватися до умов цифрової економіки, визначаючи пріоритети розвитку та оцінюючи результати.

В умовах цифрової економіки вибір критеріїв та індикаторів розвитку інтелектуального капіталу підприємствами аграрної сфери залежить від низки внутрішніх та зовнішніх чинників [1, 3, 5, 7–9]. У цьому аспекті, внутрішніми чинниками впливу є:

рівень технологічної оснащеності (наявність сучасного обладнання, програмного забезпечення та інфраструктури для збору, обробки та аналізу даних, рівень та інтенсивність використання цифрових технологій (наприклад, IoT, штучний інтелект, блокчейн) для оптимізації виробничих процесів);

рівень компетенстей персоналу (рівень цифрової зрілості працівників, наявність фахівців з аналізу даних, управління знаннями та інноваційного менеджменту);

фінансові можливості (доступність коштів для інвестування в цифрові технології та розвиток інтелектуального капіталу, ефективність управління фінансовими ресурсами);

організаційна культура (налаштованість підприємства на інновації та постійне вдосконалення, готовність до змін та адаптації до нових умов, соціально відповідальна поведінка);

стратегічні цілі (наявність чітко визначених цілей розвитку інтелектуального капіталу, інтеграція цифрових технологій у довгострокові плани підприємства).

Зовнішні чинниками впливу на вибір критеріїв та індикаторів розвитку інтелектуального капіталу, підприємствами аграрної сфери в умовах цифрової економіки є:

конкуренція на ринку (рівень цифровізації конкурентів, необхідність підтримувати конкурентоспроможність через інновації);

державна політика та регуляторне середовище (наявність підтримки цифрової трансформації з боку держави, через субсидії, гранти, програми підтримки, вимоги до стандартів якості, екологічності та прозорості виробництва, цифровізація державних послуг, електронне урядування);

технологічні тенденції (розвиток цифрового суспільства, розгортання інфраструктури широкопasmового доступу, якість Інтернет-з'єднань, швидкість розвитку цифрових технологій у аграрній сфері, доступність нових рішень для автоматизації та інтелектуалізації

діяльності, конвергенція цифрових технологій, розвиток онлайн-каналів продажу, доступність цифрових державних послуг);

економічні умови (стабільність економіки та доступність кредитних ресурсів, попит на інноваційну екологічну продукцію);

соціальні та екологічні вимоги (зростаюча увага до сталого розвитку та екологічно чистих технологій, очікування споживачів щодо якості, прозорості та відповідності стандартам);

міжнародне партнерство (впровадження кращих практик з інших країн, участь у міжнародних проектах та співпраця з іноземними партнерами).

Таким чином, вибір критеріїв та індикаторів розвитку інтелектуального капіталу підприємствами аграрної сфери у цифровій економіці є комплексним процесом, який враховує як внутрішні можливості та обмеження, так і зовнішні виклики та тенденції. Наголошуємо, що оцінка розвитку інтелектуального капіталу підприємств аграрної сфери в умовах цифрової економіки має базуватися на різних критеріях та індикаторах, які враховують специфіку галузі та вплив цифрових технологій. «Інтелектуальний капітал має розглядатися як стратегічний ресурс, який може бути використаний для створення нових продуктів та послуг, виходу на нові ринки та підвищення конкурентоспроможності. Це потребує розробки спеціальних показників та індикаторів, що дозволять оцінювати ефективність використання інтелектуального капіталу та його вплив на досягнення стратегічних цілей» [4].

Опираючись на пропозиції науковців [1–9] та власні спостереження, згрупуємо за 6 модулями основні критерії та індикатори, які варто використовувати для оцінки розвитку інтелектуального капіталу підприємств аграрної сфери в умовах цифрової економіки.

Модуль 1. Критерії економічних результатів: вплив інтелектуального капіталу на фінансові показники; ефективність використання ресурсів. Індикатори економічних результатів: збільшення обсягів виробництва та продажів; підвищення прибутковості; зростання продуктивності праці; частка ринку; забезпеченість власними джерелами фінансування; знос основних засобів; рентабельність інвестицій у цифрові технології (ROI); капіталовіддача; зниження витрат за рахунок цифровізації.

Модуль 2. Критерії якості людського капіталу: компетентнісний рівень працівників (рівень кваліфікації працівників, їхні знання, навички, досвід); якість мотиваційних механізмів; умови праці; здатність персоналу до навчання й адаптації до змін та нових технологій. Індикатори якості людського капіталу: кількість працівників з вищою освітою; кількість співробітників з навиками цифрових технологій; плінність кадрів; рівень оплати праці; рівень використання електронних навчальних платформ; індекс задоволеності працівників умовами праці; обсяг інвестицій у навчання; кількість працівників, які підвищили свою кваліфікацію.

Модуль 3. Критерії цифрової зрілості: рівень конвергенції цифрових технологій у бізнес-процеси; використання великих даних для прийняття рішень; захищеність цифрової інфраструктури; наявність циф-

рової екосистеми, баз даних, програмного забезпечення; рівень цифрової грамотності працівників; ефективність використання цифрових технологій у виробництві. Індикатори цифрової зрілості: наявність систем аналітики даних (BI-систем); рівень кібербезпеки (кількість інцидентів, витрати на захист); використання хмарних технологій; кількість працівників, що володіють цифровими технологіями; кількість впроваджених цифрових систем; обсяг інвестицій у IT-інфраструктуру; кількість працівників, які пройшли курси з використання цифрових інструментів; рівень застосування цифрових технологій у повсякденній роботі; зниження витрат за рахунок цифрових рішень.

Модуль 4. Критерії ефективності організаційного капіталу: результативність організаційного дизайну, організаційної культури й поведінки; ефективність управління; використання інформаційних систем та цифрових платформ; рівень соціальної відповідальності; внесок у сталий розвиток аграрної сфери. Індикатори ефективності організаційного капіталу: наявність візії, місії, прогнозів, сценаріїв, стратегій, планів розвитку підприємства; частка адміністративних витрат; кількість впроваджених цифрових рішень (зокрема, IoT, Big Data, AI); наявність регламентів, стандартів, сучасних систем управління (KM-систем); рівень автоматизації управлінських процесів; швидкість реагування на зміни ринкових умов; кількість соціальних проектів, реалізованих підприємством; позиціонування на ринку.

Модуль 5. Критерії інноваційної активності: розвиток інноваційної інфраструктури; інвестиції в дослідження та розробки (R&D); впровадження нових технологій у виробництво; співпраця з науковими установами та стартапами; здатність персоналу до впровадження нових технологій. Індикатори інноваційної активності: обсяг інвестицій у R&D; кількість впроваджених інноваційних проектів; кількість спільних проектів з університетами чи дослідницькими центрами; рівень використання точного землеробства (precision farming); кількість патентів, ліцензій, торгових марок, нових продуктів або технологій, що були розроблені та впроваджені за останній рік; частка інноваційної продукції; частка нематеріальних активів; рівень автоматизації процесів; використання екологічно чистих технологій; рівень енергоефективності виробництва; зниження витрат на виробництво завдяки автоматизації; збільшення врожайності завдяки використанню точного землеробства.

Модуль 6. Критерії комунікаційного капіталу: якість взаємодії з усіма контактними аудиторіями; взаємодія з партнерами й клієнтами через цифрові канали; рівень лояльності клієнтів; використання даних для персоналізації послуг; підтримка локальних спільнот; імідж та репутація. Індикатори комунікаційного капіталу: частка онлайн-продажів у загальному обсязі реалізації; рівень задоволеності клієнтів (NPS, CSI); кількість взаємодій через цифрові сервіси; швидкість обробки запитів через цифрові платформи; рівень утримання клієнтів; частота звернень до цифрових каналів комунікації; лояльність персоналу та клієнтів.

Підсумовуючи відзначимо, що запропонована панорама критеріїв та індикаторів сприяє комплексній об'єктивній оцінці розвитку інтелектуального капіталу підприємств аграрної сфери, враховуючи вплив цифрової економіки.

Висновки. У статті обґрунтовано панорама критеріїв та індикаторів розвитку інтелектуального капіталу підприємств аграрної сфери в умовах цифрової економіки. Зокрема, було уточнено, що критерії та індикатори, це інструменти для оцінки, аналізу та управління різними аспектами діяльності підприємства, вони тісно взаємопов'язані між собою, оскільки критерії задають напрямок оцінки, тобто визначають, що саме потрібно оцінювати, а індикатори конкретизують критерії, надаючи вимірні показники для аналізу та прийняття управлінських рішень. З'ясовано, що в умовах цифрової економіки вибір критеріїв та індикаторів розвитку інтелектуального капіталу підприємствами аграрної сфери залежить від низки внутрішніх та зовнішніх чинників. Наголошено, що

оцінка розвитку інтелектуального капіталу підприємств аграрної сфери в умовах цифрової економіки є комплексним процесом і має базуватися на різних критеріях та індикаторах, які враховують специфіку галузі, вплив цифрових технологій, внутрішні можливості й обмеження, та зовнішні виклики й тенденції. Опираючись на пропозиції науковців та власні спостереження, згруповано за 6 модулями основні критерії та індикатори, які варто використовувати для оцінки розвитку інтелектуального капіталу підприємств аграрної сфери в умовах цифрової економіки. Запропонована панорама критеріїв та індикаторів сприятиме комплексній об'єктивній оцінці розвитку інтелектуального капіталу підприємств аграрної сфери, враховуючи вплив цифрової економіки, оскільки дозволяє не лише ідентифікувати поточний стан усіх компонентів інтелектуального капіталу, але й виявити динаміку й тенденції їх розвитку, нереалізовані можливості що є необхідним для забезпечення успішного стратегічного розвитку підприємств аграрної сфери.

Список використаної літератури:

1. Гудзь О., Прядка А. С. Управління інтелектуальним капіталом. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2021. № 2 (36). С. 4–9.
2. Ігнатко М. Управління інноваційним розвитком агросектору в умовах цифрової економіки через призму Agile-підходів. *Bulletin of Sumy National Agrarian University*. 2024. № 3 (99). С. 5–9. DOI: <https://doi.org/10.32782/bsnau.2024.3.1>
3. Ілляшенко С. М., Кожушко О. В., Голишева Є. О., Колодка А. В. Управління інтелектуальним капіталом підприємства: монографія. Суми : ТОВ «Триторія», 2017. 360 с.
4. Левіт О., Рогов, В. Оцінювання інтелектуального капіталу в цифровому інжинірингу. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2024. № 3 (113). С. 25–30. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2024-3-3>
5. Нагорняк Г.С., Хануфф К.Є. Розвиток інтелектуального капіталу в епоху цифровізації у контексті підвищення конкурентоспроможності промислових підприємств України. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2023. Вип 19. Т. 1. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.19.309-329>
6. Шостак Л., Садовська М., Матвійчук С. Стратегічні аспекти формування бізнес-моделі підприємства в умовах цифрової трансформації. *Bulletin of Sumy National Agrarian University*. 2024. № 3 (99). С. 64–68. DOI: <https://doi.org/10.32782/bsnau.2024.3.11>
7. Ali B. J., Anwar, G. Intellectual capital: A modern model to measure the value creation in a business. *International Journal of Engineering, Business and Management*. 2021. No 5(2), Pp. 31–43.
8. Baima G., Forliano C., Santoro G., Vrontis D. Intellectual capital and business model: a systematic literature review to explore their linkages. *Journal of Intellectual Capital*. 2021. No 22(3), Pp. 653–679.
9. Stewart T. A. *Intellectual Capital: The New Wealth of Organizations*. New York, NY: Bantam Doubleday Dell Publishing Group. 1997. 543 p.

References:

1. Hudz, O. E. & Pryadka, A. S. (2021). Upravlinnja intelektualnym kapitalom [Management of intellectual capital]. *Ekonomika. Menedzhment. Biznes*. No 2. Pp. 4–9. (in Ukrainian)
2. Ihnatko M. (2024). Upravlinnia innovatsiinym rozvytkom ahrosetoru v umovakh tsyfrovoy ekonomiky cherez pryзму Agile-pidkhodiv [Managing innovative development of the agricultural sector in the digital economy through the prism of Agile approaches]. *Bulletin of Sumy National Agrarian University*. No 3 (99). Pp. 5–9. DOI: <https://doi.org/10.32782/bsnau.2024.3.1> (in Ukrainian)
3. Illiashenko S. M., Kozhushko O. V., Holyshcheva Ye. O. & Kolodka A. V. (2017) Upravlinnia intelektualnym kapitalom pidpriemstva [Management of intellectual capital of the enterprise]: monohrafiia. Sumy: TOV "Trytoriia". 360 p. (in Ukrainian)
4. Levit O. & Rohov V. (2024). Otsiniuvannia intelektualnoho kapitalu v tsyfrovomu inzhynirynhu [Intellectual capital assessment in digital engineering]. *Naukovyi visnyk Poltavskoho universytetu ekonomiky i torhivli. Seriiia "Ekonomichni nauky"*. No 3 (113). Pp. 25–30. DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2024-3-3> (in Ukrainian)
5. Nahorniak H. S. & Khanuff K. Ie. (2023) Rozvytok intelektualnoho kapitalu v epokhu tsyfrovizatsii u konteksti pidvyshchennia konkurentospromozhnosti promyslovykh pidpriemstv Ukrainy [Development of intellectual capital in the era of digitalization in the context of increasing the competitiveness of industrial enterprises in Ukraine]. *Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu*. No 19. T. 1. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.1.19.309-329> (in Ukrainian)
6. Shostak L., Sadovska M. & Matviichuk S. (2024). Stratehichni aspekty formuvannia biznes-modeli pidpriemstva v umovakh tsyfrovoy transformatsii [Strategic aspects of forming an enterprise business model in the context of digital transformation]. *Bulletin of Sumy National Agrarian University*. No (3 (99)). Pp. 64–68. DOI: <https://doi.org/10.32782/bsnau.2024.3.11> (in Ukrainian)

7. Ali B. J. & Anwar, G. (2021). Intellectual capital: A modern model to measure the value creation in a business. *Inter-national journal of Engineering, Business and Management*. No 5(2), Pp. 31–43.
8. Baima G., Forliano C., Santoro G. & Vrontis D. (2021). Intellectual capital and business model: a systematic literature review to explore their linkages. *Journal of Intellectual Capital*. No 22(3), Pp. 653–679.
9. Stewart T. A. (1997). *Intellectual Capital: The New Wealth of Organizations*. New York, NY: Bantam Doubleday Dell Publishing Group. 543 p.

Ivan Cherniavskiy, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, University of Bioresources and Nature Management of Ukraine

PANORAMA OF CRITERIA AND INDICATORS FOR THE DEVELOPMENT OF INTELLECTUAL CAPITAL OF AGRICULTURAL ENTERPRISES IN THE DIGITAL ECONOMY

The purpose of the article is to substantiate the panorama of criteria and indicators for the development of intellectual capital of agricultural enterprises in the digital economy, the relevance of which is explained by a number of current acute challenges and the unpredictability of trends affecting the agricultural sector. To achieve the goal of the study, general scientific provisions and special methods of recognizing economic phenomena and processes were used, namely: methods of deduction, induction, scientific abstraction, generalization, expert assessments, ranking and hierarchy. It is specified that criteria and indicators are tools for assessing, analyzing and managing various aspects of the enterprise's activities, they are closely interconnected, since the criteria set the direction of assessment, that is, determine what exactly needs to be assessed, and indicators specify the criteria, providing measurable indicators for analysis and making management decisions. It is found that in the digital economy, the choice of criteria and indicators for the development of intellectual capital by agricultural enterprises depends on a number of internal and external factors. It is emphasized that the assessment of the development of intellectual capital of agricultural enterprises in the digital economy is a complex process and should be based on various criteria and indicators that take into account the specifics of the industry, the impact of digital technologies, internal opportunities and limitations, and external challenges and trends. Based on the proposals of scientists and their own observations, the main criteria and indicators that should be used to assess the development of intellectual capital of agricultural enterprises in the digital economy are grouped into 6 modules. The proposed panorama of criteria and indicators will contribute to a comprehensive objective assessment of the development of intellectual capital of agricultural enterprises, taking into account the impact of the digital economy, as it allows not only to identify the current state of all components of intellectual capital, but also to identify the dynamics and trends of their development, unrealized opportunities, which is necessary to ensure the successful strategic development of agricultural enterprises.

Keywords: *intellectual capital, agricultural enterprises, digital economy, criteria, indicators.*

Дата надходження до редакції: 03.01.2025 р.